

Новик Л. М., к.психол.н, доцент кафедри
креативних індустрій та соціальних інновацій
Байдаков Г. М., здобувач вищої освіти 1 курсу, група МФРп-201
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ – УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Особливістю сучасного стану українського суспільства є негативний вплив на громадян різноманітних чинників: економічного, політичного, демографічного. Особливе місце серед яких займає такий чинник впливу, як війна на Сході нашої країни. Її наслідки мають негативний вплив на психіку людини та віддалений вплив у вигляді посттравматичного стресового розладу (ПТСР). Тяжкі умови, в яких військовослужбовці виконують завдання, спонукають до стресових станів.

За Г. Сельє, стрес – один із нормальних станів організму, оскільки пов'язаний з підвищенням адаптаційних механізмів психіки. Але, якщо стресор доволі сильний і тривалий, тоді він призводить до негативних станів та шкодить здоров'ю людини [5].

На думку, Бриндікова Ю. Л. військовослужбовець-учасник бойових дій після повернення до мирного життя переживає подвійний стрес, який пов'язаний з соціальною адаптацією та нерозумінням з боку близьких людей, соціального оточення. Перший стрес, який був отриманий під час бойових дій, підсилюється вторинним стресом отриманим після повернення додому. В результаті розвивається соціальна дезадаптація особистості. Зважаючи на ці чинники, виникла потреба в реабілітаційній діяльності. Соціальні служби повинні швидко реагувати на запити щодо реабілітації даної категорії осіб, проводити комплексну реабілітацію військовослужбовців-учасників бойових дій [1].

Бриндіков Ю. Л, Голяченко О. А., Кокун О. М. та ін. виокремлюють наступні види реабілітації: медичну, соціальну, психологічну, педагогічну та професійну [1; 3; 4].

Психологічна реабілітація – це система відновлювальних заходів, корекція функцій, властивостей організму та створення сприятливих умов для розвитку особистості. Обернення негативного досвіду на позитивний, допоможе знову бачити світ в яскравих фарбах, радіти кожному дню, налагодити позитивні стосунки з близькими та іншими людьми. Іншими словами, «перебудова свідомості» особистості. Усвідомлення необхідності щось змінити у власному житті на краще, світліше.

Соціальна реабілітація – це комплекс заходів різного характеру, а саме, соціально-економічних, психолого-педагогічних, превентивних, які спрямовані на подолання або зменшення обмежень в життєдіяльності особи [1].

На нашу думку, головною метою соціальної реабілітації повинна бути як найшвидша інтеграція військовослужбовців в сучасне суспільство. Для цього потрібна злагоджена співпраця різних соціальних закладів та установ. Важливою складовою реабілітації є належна підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери, які будуть працювати з даною категорією осіб. Створення можливостей для саморозкриття та співпраці з іншими людьми, допоможе військовослужбовцям-учасникам бойових дій віднайти внутрішні резерви власного організму для повного відновлення. Державна підтримка військовослужбовців-учасників бойових дій реалізується в комплексних державних програмах реабілітації.

Як зауважує Березовець В. В, соціальна реабілітація запобігає деградації особистості та забезпечує нормальне функціонування людини в соціальному середовищі [2].

Важливим на наш погляд, є відновлення соціального статусу особи, яка повернулася з місць бойових дій. Допомога військовослужбовцям-учасникам бойових дій віднайти своє

місце в особистому, професійному житті дозволить відчутти свою потрібність суспільству, членам родини, іншим людям. Участь в житті суспільства необхідна для успішної реабілітації та покращення якості життя військовослужбовців-учасників бойових дій.

Допомога у відновленні духовного потенціалу особистості, в самовихованні, самонавчанні – основна мета педагогічної реабілітації. Важливу роль відіграють педагогічна діагностика та корекція відхилень. Термін соціально-педагогічна реабілітація вказує на необхідність застосування педагогічних впливів, для профілактики дезадаптації військових.

Ми вважаємо, що навчання новим професіям, допоможе швидше інтегруватися в суспільство та створить умови для розвитку потенційних можливостей особистості військового.

Медична реабілітація – це система заходів медичного характеру, які направлені на відновлення роботи органів та систем організму. На особливу увагу заслуговує фізична реабілітація, яка включає в себе лікувальну гімнастику, масаж, рухову активність, що є важливо для процесу раннього відновлення фізичних функцій організму.

Таким чином соціальна реабілітація військовослужбовців-учасників бойових дій – це комплексні заходи медичного, психологічного, педагогічного характеру, які допоможуть відновити втрачений статус, здоров'я, працездатність та інтегруватися в соціальне середовище.

Список використаних джерел

1. Бриндіков Ю. Л. Теорія і практика реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій в системі соціальних служб : Дис.. на здобуття наук. ступеня доктора педагогічних наук : [спец.] 15.00.05 «Соціальна педагогіка» / Хмельницький національний університет, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Хмельницький, Тернопіль, 2018. 552 с.

2. Березовец В. В. Социально-психологическая реабилитация ветеранов боевых действий: Дис... канд. психол.н. : [спец.] 19.00.05 «Педагогическая и возрастная психология». М., РГБ., 1997. 139 с.

3. Голяченко А. О. Соціально-медичні та економічні аспекти організації системи медичної реабілітації в умовах реформування охорони здоров'я в Україні : автореф. дис... д-ра мед. наук: 14.02.03. К., 2008. 36 с.

4. Кокун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: монографія: К.: Міленіум, 2004. 265 с.